

Danske krigsminder fra 1864 genopdages.

Den 23. april 1864 ruller et tog ind på stationen i den preussiske garnisonsby Schweidnitz (nu Świdnica i Polen). 477 danske krigsfanger er - efter det katastrofale danske nederlag 18. april 1864 ved slaget om Dybbøl - ombord på toget. Det er de første af i alt 1000 danske soldater, der ankommer til fangenskab i Schweidnitz.

Blandt de først ankomne er Underkorporal Ole Andersen fra Mårum. Han er blevet såret ved Dybbøl, og bliver nu sammen med de øvrige krigsfanger anbragt under kummerlige forhold i kasematter ved Bögentor.

(I 1867 fjernes befæstningsanlæggene, og hvor Bögentor lå, er nu krydset Łukowa/Wałbrzyska og Niepodległości/St. Żeromskiego - synligt på de gamle fotos er den nuværende station og det

dominikanske kloster, hvor der nu er retsbygning).

Et indblik i hvorledes opholdet i kasematterne var illustreres nedenfor. Mørkt, fugtigt og med lidt frisk luft blev fangerne til del.

Ole Andersen bliver kort tid efter ført til garnisonens sygestation (bygningen findes stadig på Spóldzielcza gaden nær byens katedral).

Ifølge hans dødsattest dør Ole Andersen den 6. maj 1864 klokken 11:30 af lunge- og leverbetændelse. En skæbne han deler med 6 andre medfanger, der dør frem mod 3. juni - hovedsageligt af tyfus.

En af de danske krigsfanger - Niels Pedersen Uttrup - har i en dagbog beskrevet hændelserne i Schweidnitz, og fortæller om begravelsen af Ole Andersen den 9. maj. Ole Andersen får en kristen begravelse, og medfangerne sætter en mindetavle i marmor på hans gravsted med ordlyden "Herunder hviler Underkorporal Ole Andersen af 2. danske Inf. Rgt. 6. Comp. født i Kongeriget Danmark, død som Krigsfange d. 6. Mai 1864 i Schweidnitz. Dette minde sættes ham

af hans Kammerater". Gravstedet er på byens garnisonskirkegård beliggende mellem stationen og nuværende Al. Armii Krajowej.

i 1886 foranlediger det danske krigsministerium, at de øvrige 6 afdøde danske krigsfanger får tilsvarende marmormindeplader. Her står der nederst på mindepladerne "Sat af det danske Krigsministerium i 1886."

Den nøjagtige tekst såvel som størrelse af mindepladerne er nøje dokumenteret.

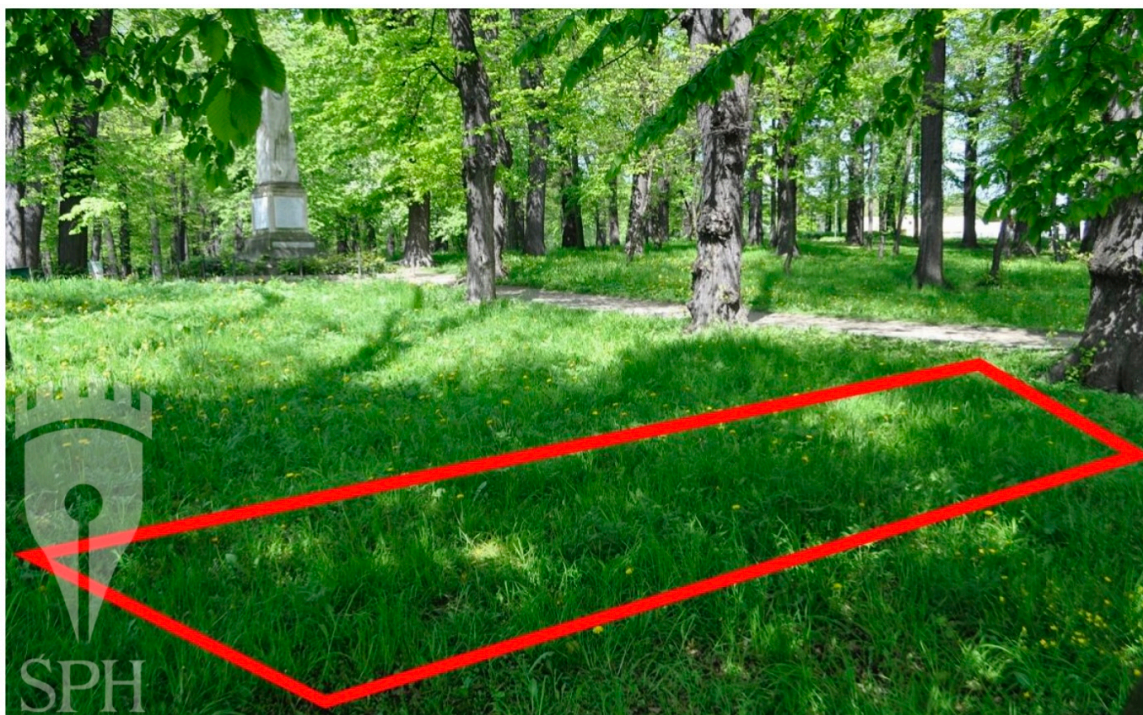
Det danske krigsministerium betaler i de følgende år for vedligeholdelse af de 7 gravsteder, og de hvide mindeplader ses tydeligt på dette foto fra 1930'erne. Helt op til 1943 foreligger der korrespondance, hvor tyskerne skriver, at gravstedet er i en pæn og ordentlig tilstand.

Zdjęcie przedstawiające dokładne położenie siedmiu kwater duńskich żołnierzy. W tle pomnik Prusaków i Austriaków zmarłych w świdnickim lazarecie, w wyniku odniesionych ran w wojnie prusko-austriackiej w 1866 r. Małe metalowe krzyże obok duńskich mogił to groby jeńców rosyjskich z czasów I wojny światowej.

Desværre vil voldsomme begivenheder ødelægge tingenes tilstand. Sovjetiske tropper besætter i 1945 Schweidnitz og umiddelbart derefter tromles samtlige gravsten ned (nogle sten bliver brugt til vejfyld). i dag er den tidligere garnisonskirkegård en offentlig park.

i Schweidnitz er der to lokalhistorikere, nemlig Andrzej Dobkiewicz og Sobiesław Nowotny, der bl. a. står bag hjemmesiden "Świdnicki Portal Historyczny". De fattede interesse for de danske krigsfanger i Schweidnitz og deres skæbne. Udover at grave utallige dokumenter frem, som man troede forlængst var forsvundet, satte de sig for at genfinde det nøjagtige gravsted for de 7 danske afdøde krigsfanger. Her viste det sig, at et enkelt mindesmærke på mirakuløs vis (en obelisk til minde om pestens hærgen) stadig var på plads. Endvidere var de gamle træer blevet stående. Ved hjælp af det gamle foto fra 1930'erne af danskernes hvide mindeplader kunne de så genfinde stedet, hvor mindepladerne engang stod.

Zdjęcie współczesne fragmentu dawnego cmentarza z zaznaczoną kwaterą i miejscem pochówku żołnierzy duńskich.

Ole Andersen er min tip oldefar, og med min storebroder har jeg netop besøgt Świdnica, nedlagt en krans (naturligvis med dannebrogflag) på Ole Andersens grav, og besøgt stederne, hvor de danske krigsfanger opholdt sig.

De to lokalhistorikere har diskuteret opdagelsen med byens borgmester, der har udtalt, at hun gerne så, hvis danske myndigheder måtte ønske at genoprette gravstederne (som skrevet er der nøje angivelser af hvordan mindepladerne så ud herunder teksten). Derfor sendte man en skrivelse til Den danske Ambassade i Warszawa. De måtte fortælle mig, at henvendelsen endnu ikke have ført til nogen konkret handling fra dansk side.

Byens borgmester har vist velvilje, og det ville glæde mig meget, hvis også danske myndigheder ville vise samme positive interesse i at sikre mindet om 7 danske soldater, der ofrede livet for fædrelandet, og led en krank skæbne fjernt fra fædrelandet.

Jeg har utallige dokumenter fra de to lokalhistorikere, og da jeg taler såvel dansk som tysk og polsk, har jeg kunnet sammensætte denne historie, der i sin fulde længde ville fylde en bog. Denne viden deler jeg gerne med alle, der måtte have interesse.

Med venlig hilsen
Bent Erik Pedersen, Civilingeniør, MBA
Rakowicka 20C/134
31-510 Kraków, Polen

Dato 26. july 2021.

mail: berunia@me.com

Denne henvendelse er sendt til

Forsvarsministeriet
Dan danske Ambassade i Warszawa
Danmarks Konsulat i Kraków
Danmarks Konsulat i Wrocław

Med kopi til

Historiecenter Dybbøl Banke
Lokalhistorikerne i Świdnica: Andrzej Dobkiewicz og Sobiesław Nowotny (med særlig tak).